

نەيئىيە كەمان

ئىزابېل ئەلېندى لە ئىنگلىزىيەدە: ئەدىب نادر

كچەكە خۆى دابووه دەست نەوازشەو، دلوپە خووناو كەكان بەسەر لىۋارى پىشتىيەو، جەستەى بۇنى شەكرى سوتوۋى لىۋە دەھات، بىدەنگ بوو، وەك بلىى پىشېبىنى ئەو بەكات كە تاقە دەنگىك دەتوانىت بۇ نىۋو يادەو ەرى رىى خۆى خۆشېكات و ەموو شتىك وىران بەكات، ئەو چركە ساتەىش بەكاتە تۇز و خۆل كە ئەو تىايدا وەك ەەر كەسىكى دىكە ئەو ىندارىكى لامسەرلا بوو كە ئەم ئەو بەيانىيە ناسىبوۋى، پىاوۋىكى ترى بى رابردوۋى گرەویدەى پرچە گەنمەنگەكەى، گرەویدەى پىستە نەرم و شلەكەى، گرەویدەى زىنگەو زاىەلەى بازنە قەرەجانەكانى بوو، بى كەم و زىاد پىاوۋىك كە لەسەر جادەدا لەگەلدا كەوتبوو قسەو ئىنجا بە بى ئارمان دەستى كردبوو بە پىاسەكردن لەگەلدا و سەبارەت بە كەشوباو ترافىك و ھاتۇچۇىش لەگەلدا دووابوو، لەم سەر زەمىنە بىانىيەدا بە پروا بە خۇ بوونىكى نەختىك زۆرەملىۋە تەماشى ھەشاماتى ھاوۋلاتىيەكانى ئەو دەكرد، پىاوۋىكى بىپەزارە و توورەى بوو، بىگوناھ و پاك و بىگەرد بوو وەك سەھۆل، كە ەەر بە تەنھا دەبوىست رۆژەكەى لەگەلدا بەسەر بەرىت، بە ناو كىتېخانە و پاركەكاندا رابمىنى، قاوہ بخواتەو، ستاىشى ئەو فرسەتەى يەكترناسىنەكەيان بەكات، لەبارەى ئەو نۆستالژىا دىرىنانەو بەدووت، كە ژيان چۇن چۇنى بوو كاتىك كە ەردووكيان لە ەمان شاردا، لە ەمان بارىۇدا ەلدەچوون، ئەو ەانەى كە چواردە سالان بوون، ئا لەوئى

که ولاتى که ئىستاکه-پاوهن کرابوو، زستانى که وشه به زوقم خوساوهکان و زۆپای پارافینت دىنیتته وه بیر، هاوینى دار قۆخه کانت دىنیتته وه بیر. رهنکه کیزه که نهختیک ههستى به نیانى کردبى، یان ئەمه به وه دهچوو که دهرهفەتیک بیته بۆ پیکه وه خهوتنیکى بى گروگرفت، به لام به هه هۆیهک بوویته، له کۆتایى رۆژه که دا، کاتیک که بیانوی پتر پیکه وه گه رانیان نه ما، کیزه که دهستى نایه نیو دهستى و بۆ ماله که ی خۆی کیشى کرد، له بینایه کی زهردیله دا ئە پارتمانیکى په رپووتى له گه ل چهرده سوور گومیکى تردا ده به شیه وه که ده که وته کۆتایى لا کۆلانیکی به زیل و قتووه به تال لیوانلیو. ژورره که بچکۆلانه بوو: دۆشه کیکی داپوشراو به په توویه کی میل میل له سهر عه رزه که دا بوو، هه ندی ره فه ی کتیب که له ته خته دروستکراوون و خرابوونه سهر دوو ریزه خشته وه، کۆمه له کتیبیک، کۆمه له پۆسته ریک، کۆمه له جلوه رگیکی له سهر کورسیه که دانراو و چه مه دانیکیش که له یه کیک له گۆشه کاندای بوو، کیزه که به بی ورتتورت و پیشینه، به هه لویستی کچۆله یه کی بچکۆلانه ی به تاسه بۆ دل رازیکردنه وه جله کانی خۆی دا که نه د. پیاوه که هه ولی دا له گه لیدا هاوجی بیته، بورده بارانه له شولاری نه وازش کرد، به سهر هه وران و نشوییه کاندای داده خزایه خواره وه، ری و که لینه نهینیه کانی ده دۆزییه وه، گله نهرمه که ی گیانی به سهر چه ره فه کاندای ده شیلای، تا خۆی به دهسته وه دا و بۆی کرایه وه. ئەوسا به شهرمۆکی کشومات کشایه دواوه، کیزه که خۆی گورج و گۆل کرده وه و چووه لای، سهری له سهر ورگیدا بوو، ده موچا ویشی شاردرابووه وه، وه ک بلیی شهرم جله وی گرتبیت، کاتى که ده ستبازی له گه لدا کردو هه لی مژى و لیستییه وه و دنه و هانی دا. ته قه للاى ئە وه یدا خۆی له بیر بچیتته وه، چاوه کانی نوقاندو بۆ ساته وه ختیک له و گه را له سهر ئە وه به رده وام بیته که سهرقالی ئە نجامدانی بوو، هه تا ئە و کاته ی که له لایه ن میلانکۆلیا و شهرمه زارییه وه به زینراو ئینجا ته کانی داو دووری خسته وه. هه ریه که و جگه ره یه کی تریان پیکرد. ئىستا که ئیدی هیچ هاوبه شیه یه که له به نیاندا نه بوو، ئە و به ته مابوونه پیداکریش له به ین چوو که به دریزایی رۆژه که یه کانگری کردبوون، ئە وه یش که مابووه وه هه ر ته نها دوو که سی ناسک و وردوخاش بوو که به بی یاده وه ری له سهر دۆشه کی کدا هه لزابوون و له نیو بۆشایی وه حشه تناکى وشه نه گوتراوه کاندای له نگه ریان ده گرت که ئە و به یانییه یه کتریان ناسی هیچ ئاوات و چاوه روانیه کی ئاوارته یان نه بوو، پلانیکى دانسقه یان نه بوو، بیجگه له هاوده میتی و توزیک که یف و رابوردن به ولاره، هه ر ئە وه بوو هیچی تر، به لام له و ساته ی به یه کگه یشتنیاندا، به هوی غه مگینییه وه گه مارۆ درابوون. کیزه که وتی ماندووین و پیکه نی، ده گه را بۆ ئە و خه فه تباریه ی که به سه ریاندا گیرسابووه وه هه نجه ت بهینیتته وه. له دوا ته قه للاى وهخت دهسته به رکردندا، رووخساری کیزه که ی گرتته ناو دهسته کانی و پیلووه کانی رامووسی. ته نیشته به ته نیشته و دهست له نیو دهست راکشان و له باره ی ژیانیا نه وه له م ولاته ی که تیایدا هه ر به ریکه وت یه کدیان ناسی بوو قسه یان کرد، ئە و سه رزه مینه سه وزو سه خیه ی که تیایدا، سه ره رای ئە وه یش، هه تا هه تابه هه ر به بیانی ده مینه وه، به ئاوه زی پیاوه که دا ئە وه ختوره ی کرد که جله کانی بیوشیت و خواحافیزی بکات، به ر له وه ی ته رانتوولا (۱) ی کابووسه کانی هه واکه ی ده وروبه ر ژه هراوی بکه ن، که چی کیزه که ئە مه نده گه نج و که ساس و بینه و بوو، ویستی بیته هاوړی. بیری کرده وه بیته هاوړی، نه ک ئە وینداری، بیته هاوړی هه تا به بی داخواری و کۆمیتمه نته کان (۲) هاوبه شیه ساته ئارامه کان بکه ن. بیته هاوړی، بیته که سیک که له گه لیدا بیته، بۆ ئە وه ی کۆمه کی بکات و له ترسو وه حشه ت بیپاریزیت. بۆیه نه رۆیشت و ده ستیشی به ره له دا نه کرد. هه ستیکى گه رم و گوړو ناسک، به زه ییه کی بیره ده ی به خۆی و به ویش، چاوه کانیان چوزانده وه. په رده که هه ره کو چارۆکه ی با ده رپۆقییه ده ره وه، کیزه که یش هه ستاو بۆ داخستنی په نجه ره که رۆیشت، بیریشی له وه کرده وه که ره نگه نووته کییه هاریکاریی ئە وه یان بکات که دووباره هه زو ئاره زووی پیکه وه بوون و پیکه وه خه وتنیان به ده ست بهیننه وه، به لام تاریکاییه که شتیکى باش نه بوو، پیاوه که پیدایه ستی به لاکیشه ی رووناکییه که هه بوو له جاده که وه بیته ژووری، چونکه به بی ئە وه هه ستی به وه کرد که

دووباره له نیو قوولایی ئه و نه و د سه نتمه تریبه بیپایانه ی زیندانه که ی خویدا قه تیس ماوه و پینه که رانه له نیو پاشه پوکی خویدا جموجول ده کات. په رده که هر به کراوه یی لپیگه پری. دمه و ی ته ماشا بکه م، دروی کرد، چونکه زاتی ئه وه ی نه ده کرد که باسی ترس و بیمی شه و کانی خوی و ئه و تینویتیبه ئه شکه نجه دهره و ئه و برینپیچه ی که مانه ندی تاجیکی بزمارین فشاری ده خسته سهر سهری و دید و بینایی نیو ئه شکه و ته نووته که کان و لیدان و په لاماره کانی ئا ئه و هموو خوی و تارماییه ی بو بکات. نه دیده توانی دهره ق به وه بوی باخویوت، چونکه شتیکی ری بو شتیکی تر خو شده کات و وای لی دیت شتکه لیک بلیت که پیشتر هرگیز نه و تراون. کیژه که به ره و دوشه گه له که گه رایه وه، به هه ست په رتیبه که وه دهستی به پیاو ده که دا دهینا، قامکه کانی به سهر هیله بچکوله کانداه گپرا، که شفی ده کردن، نیگه ران مه به، شتیکی ته شه نه که ر نیبه، هر ته نها بزما ته کانن، ئه مه ی وت و ته قریبه ن له گه ل هه نیسکدا پیکه نی، کیژوله که درکی به ئازاره قووله که ی کرد و وهستا، ئه وه یش بووه هیما و نیشانه بو قه تیسکردنی گوی قوولای و ئاگا، ئا له و دمه دا ده بووایه ئه وه ی پی بلیت که ئه مه ده سته یکردنی خو شه ویستیبه کی نوی نیبه، هه تا ته نانه ت دلاریبه کی گوزه رایش نیبه. هر به ته نها ساتی هودنه کردنه، تاویکی کورتیله ی به رانه ته، هر ده سته جیش که کیژه که خه وی لیکه وت، ئه م دهرات، ده بوایه ئه وه ی پی بلیت که پیکه وه ئاینده یان نیبه، هیما و نیشانه ی په نهانیان نیبه، ئه وه ی که ئیدی جاریکی تر به جاده کانداه ده ست له ناو ده ست پیاسه ناکه ن و هاو به شیی گه مه عاشقانه کانیش ناکه ن، به لام نه ی توانی قسه بکات، چونکه دهنگی وینه ی چرنوکیک له شوینیکی سیپه لاکیدا نو قومبوو، ده یزانی که ئیدی غه رق بووه. هه ولی ئه وه ی دا که خوی به و ریالیتیبه وه بگریت که لی ترازا بوو و دوور ده که و ته وه، هه ولی ئه وه ی دا له سهر هر شتیکی بووه له نگه ری هزی بخات، له سهر که له که ی شیواوی جلوه رگی سهر کورسیبه که، له سهر کتیه هه لچنراوه کانی سهر عه رزه که، له سهر ئه و پوسته ره ی چیلی^(۳) سهر دیواره که، له سهر هیمنی ئه م شه وه کاریبیه، له سهر هاتوه ره ی شه قامیکی دووره ده ست، هه ولی ئه وه ی دا کونسینتره بکاته سهر ئه و جه سته یه ی که پی به خشرابوو، هر ته نها له پرچی چرو به ره ونه قی کیژه که و بو ن و به رامه ی کارامیلی پیسته که ی تیفریت. ئه وسا به بی ورته و سه دا لی پارایه وه یارمه تیبه ئه وه ی بدات ئا ئه و چرکه ساتانه بپاریزیت، له کاتیکا کیژه که له لیاری ئه و په ری جیخه وه که دا مانه ندی زاهدیک پی له سهر پی دانیشتنوو چاودیری ده کرد، مه مکه کزو مه لوله کانی و چاوی ناوکیشی هه روه ها سهرنجیان لیده داو هه لله رزین و دانه چوقه و نووزه نووزه کانیا تومار ده کرد، وای بو چوو که ده توانی گوی له و بیده نگیه بگریت که له ناوخنیا نه شو نمای ده کرد، ئه وه شی ده زانی که وا خه ریکی لیکترازان بوو، وه کو چون به ر له ئیستا جاره های جار وای لیها تبوو، بویه ئه ویش به ره لاکردنی دوا جیده سته ی به هه نووکه وه و خودانه ده ست تلوریوونه وه بو نیو په رتگایه کی بیکوتا، ئیدی ده سته برداری کیشمه کیش بوو بوو، له سهر قوله پی و مه چه کیدا هه سته ی به ره ق هه لگه راوی جی قایشه کان کرد، هه سته ی به و په لاماره درندانه و به و ماسولکه ژی دراوانه و به و ده نگه ئیه انه که رانه کرد که داوای ناویان لیده کرد، هه سته ی به و قیژه و زیکه هه رگیز له یاده نه چووانه ی ئانا کرد که له ته نیشتیبه وه ئه شکه نجه دهره و هه روه ها هینه کانی ئه وانی دیش که له حه وشه که دا به قوله کانیا هه لواسرابوون.

چی روویداوه؟ بو خاتری خودا، چی بووه؟ دهنگی (ئانا) له دووره وه ده پیرسی. نه خیر، (ئانا) هیشتا هر له کویکسانده کانی^(۴) باشووردا چه قیوه. وای بو چوو که ده توانی به ئاسته م ئه و کچه رووت و قووته ی که راید هه وشینیت و ناوی ده بات ببینی، به لام نه ی توانی له و تارماییانه و قامچیبه مارینه کان و به یداخه شه کاوه کان دهریازی بیت. خوی کوماند هه وه و ویستی کونترولی هیلنجدانه که ی بکات. بو ئانا و هر هه موو ئه وانه ی تریش که و ته گریه و زاری کردن. چیبه، چی روویداوه؟ دیسانه وه کچه که له شوینیکه وه بانگی ده کرد. هیچ! پارایه وه، بمره باوه ش! ئه ویش به شه رمیکه وه بو لای ئه و جوولا و له ئامیزی گرت، هه روه ک کوربه یه ک لایلاه ی بو کرد،

ناوچه وانی ماچکردو وتی: به رده وامبه، بگری، هه رچه نندت دهوی بگری. ئینجا تهخت له سه ر پشتیدا له سه ر دۆشه که له که پالی خست و دواجار، چوارمیخه کیشراوانه خوی له سه ریدا راکشانده. بۆ هه زار سال ئه و ئاوا پیکه وه هه لزان، هه تا به له سه ر خویی هه لوه سه کان له به بین چوون و ئه وسا ئه و بۆ ئه م ژوره گه رایه وه بۆ ئه وه ی به زیندوویی خوی ببینیته وه، سه ره رای هه موو شتیکیش، سه ره رای هه ناسه دان، دللیدان، قورسای کیزه که له سه ر جهستهیدا، ئۆقره گرتنی سه ری له سه ر سینهیدا، بوونی قۆله کان و لاقه کانی له سه ر هینه کانی ئه ودا، دوو هه تیوی تۆقیو بوون. ئا له و ده مه شدا وه کو ئه وه ی کیزه که هه موو شتیکی بزانیته، به وی وت، سامکردنه وه له ئاره زوو به هیژتره، له خۆشه ویستی یاخود رقلیبوونه وه به هیژتره. سام هه موو شتیکی ده ماشیته وه... ئه وسا پیاوه که ههستی به فرمیسه کانی کرد که به گه ر دنیا باز ره قه یان به ستیوو هه خوار ی. ئیدی هه موو شتیکی هاته ئیست: چونکه دهستی له زامی زۆر قوول شارراوه ی ئه ودا بوو. دلی خه به ری دابوو که ئه و هه ر ته نها ئه و کیزه نه بوو که له پیناوی به زه یی پیا هاته وه دا ئاره زوی جووتیوون بکات، به لکو ئه و شته گرمۆله و متیوو هه ده ناسی که له و دیو بیده نگیدا، له و دیو گۆشه گیرییه کی موته لقه دا، له و دیو ئه و سنووقه سه ر مۆره ی که له دهستی کۆلۆنیل و خیانه ته که ی خودی خوی حه شاری دابوو، له و دیو بیره وه ری (ئانا دیه ن) و کرمانییرۆ⁽⁹⁾ ناپاکی پیکراوه کانی تر که یه که به یه که به چاوبه سترای بۆ ژور ی وه پیش درابوون و برابر بوون. چۆن ئه و هه موو شته ی ده زانی؟ کیزه که قیت دانیشتیبوو. کاتی که بۆ سویچه که په له کوتی ده کرد، باسکه زرافه که ی تارمایی به سه ر ته می کزی سه ر په نجه ره که دا کرد. گلۆپه که ی داگیرساندو یه که به یه که، بازنگه میتاله کانی خوی دامالی و ئارامو بی سه رو سه دا فری دانه سه ر دۆشه که که. کاتی که دهستی بۆ رایه ل کرد پرچه که ی رووخساری نیوه پۆش کردبوو. جیزامی سپیکه لانه به دهوری مه چه کی ئه ویشدا باز نه ی کیشابوو. بۆ چرکه ساتیکی بیپایان چاوی تییرین، به بی جووله کردن، هه تا ئه و کاته ی که ئیدی له هه موو شتیکی حالی بووبوو، له خۆشه ویستی و ئه و جیلیدانه ی جه مسه ری ئه لکتریکیه یی دیت و ئه وسا توانییان ئامبازی بکه ن، بگریه ن، لاکه یان بیت بۆ په یمان و دلنیا بوونه کان، بۆ وشه یاساغه کان، بۆ گفته و به لینه کانی سه ینی، ئه وسا ئیتر هاوبه شی قوولترین نهینی بوون.

په راویزه کان:

1. Tarantula: جۆره جالالۆکه یه کی تووکنی ژه هراوی گه وره یه.
2. Commitment: پابه ندبوون- ئیلتیزام (به تاییه تی هی ژن و میردایه تی).
3. Quick sand: ئه و شوینه ی که لمیکی نه رم و ته رو بۆشی تیدا هه یه و هه رچی به سه ریدا بروت هه لی

ده لووشیت.

Compane ros. 4

Chile. 5

سه رچاوه ی ئه م وه رگیڕانه:

ISABEL ALLENDE

The stories of Eva Luna

Translated by:

Margaret sayers peden

Hamish Hamilton

London - 1991